

1 W parach odpowiedziecie na pytanie.

Have you ever been to an adventure park? If yes, what did you like about it? If not, would you like to go? Why?/Why not?

Zadanie maturalne

- 2 Przeczytaj tekst, z którego usunięto trzy zdania. Wstaw zdania A–E w luki 1–3, tak aby otrzymać spójny i logiczny tekst. Dwa zdania zostały podane dodatkowo i nie pasują do żadnej luki.**

- A That's why it's so successful around the world.
- B However, 'schweebing' is easier than cycling.
- C Although they look dangerous, they're quite safe.
- D After that, I had a go at bungee jumping.
- E It could also be the future of urban transport.

3 W parach odpowiedziecie na pytanie.

Do you think the Shweeb is a practical solution as a form of public transport in cities? Why?/Why not?

4 SŁOWNICTWO Dopusz wyrazy wyróżnione w tekście do objaśnień.

- 1 _____ – go past a moving vehicle or person because you're moving faster than them
- 2 _____ – people travelling a long way from home to work every day
- 3 _____ – a railway system in which trains travel along one rail, usually high above the ground

5 SŁOWNICTWO Popatrz na tekst i uzupełnij zdania właściwymi formami czasowników z ramki.

[reach go get have]

- 1 I'd never tried rock-climbing, so I decided to _____ a go at it.
- 2 The children are racing on their bikes to see who can _____ the fastest.
- 3 New hybrid cars can _____ speeds well beyond 200 km per hour.
- 4 We _____ stuck behind a big lorry on a narrow road. It was very frustrating.

6 W parach odpowiedziecie na pytania.

- 1 How far do you travel to school? What means of transport do you use?
- 2 What do you like and dislike about your journey to school?
- 3 What are the advantages and disadvantages of the following means of urban transport?

[cycling your own car taxi bus tram underground]

Language and Culture

Rotorua is a tourist town on the North Island of New Zealand. The attractions of the area include lakes, geysers, hills with mountain biking trails, and of course the adventure park where you can ride the Shweeb. If you'd like to find out what to do if the person in front of you is going really slowly, visit the FAQ (Frequently Asked Questions) section on the Shweeb website!

NATHAN IN NEW ZEALAND**Rotorua and the Schweeb**

Last weekend, we drove about 450 km north to the town of Rotorua to visit an adventure park called *Agroventures*, which has some great rides and activities. First I went on *Freefall Xtreme*. You float on a giant column of air. You feel like you're flying! ¹ _____ And finally, I went on the *Schweeb*.

The *Schweeb* is a **monorail** about 6 metres above the ground. It's like a railway in the sky, but instead of ⁵ trains on top of the rail, there are transparent glass tubes hanging under the rail. You lie on your back inside the tube and cycle as if you're riding a bike. It's great fun. We all tried it to see who could go the fastest and I won!

But the *Schweeb* is more than just a fun ride in an adventure park. ² _____ Maybe one day, **commuters** will take the *Schweeb* into town instead of driving their cars or getting on the subway. Like cycling, the ¹⁰ *Schweeb* respects the environment and is good for your health. ³ _____ You can reach speeds of about 25 km per hour without really trying. And you're always under cover, so you don't get wet when it rains. The only disadvantage I can see is that you can't **overtake** if you get stuck behind someone going really slow!

Prince of the Marshes).

Soon after the trip described above Roy Stewart served as a consultant official in a remote province of occupied Iraq from 2003 to 2004. He described those experiences in his second book, Occupied Hazards (also known as The Prince of the Marshes).

Languages and Culture

After returning home, Stewart wrote a book that helped him complete the journey. A huge dog he named Babur, a faithful travelling companion had been seen before. People invited him to stay in their homes and share their meals. He appreciated their hospitality all the more, knowing no European had been there before. People invited covered mountains and through villages entirely on snow. He walked over seven hundred kilometres, to Kabul, covering over hundred kilometres, in thirty-two days he crossed the country from Herat to Solo walk across Iran, India and Nepal. Stewart set off despite the warning. Stewart was part of a much longer journey, planned trek was knowledge of Muslim customs. The plan had some knowledge of Afghanistan. He could speak Persian and English. He intended to walk across Afghanistan. It was January 2002 and Stewart, a British, intended to walk about his travel plans. It was an Afghan security officer who questioned him about his simple warning from Roy Stewart received this simple warning from an Afghan security officer who had been warned from a solo walk across Iran, India and Nepal.

You will die, I can guarantee.

An impossible journey

- 5 Przez cały tekst. Z podanym odpowiedzi A-C wybierz właściwą, tak aby otrzymać logiczny poprawny gramatyczny tekst.
- 1 A who   B which   C that
2 A up   B off   C on
3 A legs   B road   C foot
4 A which   B where   C when
5 A friend   B mate   C companion

5 Przez cały tekst. Z podanym odpowiedzi A-C wybierz właściwą, tak aby otrzymać logiczny poprawny gramatyczny tekst.

5 Przez cały tekst. Z podanym odpowiedzi A-C wybierz właściwą, tak aby otrzymać logiczny poprawny gramatyczny tekst.

5 Przez cały tekst. Z podanym odpowiedzi A-C wybierz właściwą, tak aby otrzymać logiczny poprawny gramatyczny tekst.

Zdanie maturalne

Gramatyka | Zdania przydawkowe

TEST WIELOKROTNEGO Wyboru

SRODKI JĘZYKOWE

5 We spent all the money that our parents had given us, so we tried to earn some by helping on a farm, the summer.

4 This photo shows the house which we've rented for a week. We stayed in a house that looked a bit like a castle.

2 Mary was the only person in the group who knew how to put up a tent.

1 Chris is the only person that I could travel around the world with.

4 Skrzel zamek wzglednie wszedzie tam, gdzie nie sa one portezne.

6 Joe's got an incredible new tent which can transform into a hammock.

5 I'm looking for an adventurous travelling companion who doesn't mind discomfort.

4 The guest house, which had been recommended by friends, was very pleasant.

3 That's the guy who sailed across the Pacific last year.

2 Harry, who doesn't like flying, travelled by train and joined us in Amsterdam.

1 I need a bike which isn't too heavy.

which moza zastapic zaimkiem that.

Zaznacz zdania, w których zaimek wzgledny lub

5 I met Sylvie the year I was travelling around Europe by train.

4 The car, we'd bought second hand, broke down on the first day of the trip.

3 I have a friend brother has travelled around the world on a bike.

2 Emma, the girl was going to travel to India last year.

1 This photo shows the place I went on holiday in when.

Uzupelij zdania zaimkami who, which, whose, where

5 July and August are roads meet.

4 An immigration officer is where two or more roads meet.

3 A junction is a place where most tourists visit London.

2 A coach is a person who is walking in the street and not travelling in a vehicle.

1 A pedestrian is a place which is used for long journeys.

5 July and August are months when most tourists visit London.

GRAMATYKA

ZDANIA PRZYDAWKOWE

Relative clauses • Zdania przydawkowe

W języku angielskim występują dwa rodzaje zdań przydawkowych: zdania przydawkowe definiujące i zdania przydawkowe niedefiniujące.

DEFINING RELATIVE CLAUSES • ZDANIA PRZYDAWKOWE DEFINIUJĄCE

- dostarczają informacji będących integralną częścią zdania (których pominięcie narusza jego sens):

*A dishwasher is a machine **which/that** washes dishes.
This is the girl **who/that** I met yesterday.*

- NIE są oddzielone przecinkami,

- mogą się rozpoczynać od:

– **who** lub **that**, jeżeli mówimy o ludziach:

*He is the boy **who/that** waited for us.*

*Do you know the girls **who/that** are talking to Pete?*

– **which** lub **that**, jeżeli mówimy o rzeczach:

*It was the best book **which/that** I've ever read.*

*Can you bring the CDs **which/that** I lent you?*

– **whose**, jeżeli mówimy o przynależności:

*I talked to a woman **whose** daughter used to go to school with Tom.*

*That's the man **whose** car has been stolen.*

– **where**, jeżeli mówimy o miejscach:

*This is the place **where** we kissed for the first time.*

*Have you ever been to the city **where** she lives?*

– **when**, jeżeli mówimy o czasie:

*Christmas is the time **when** I miss my family the most.*

*I will always remember the moment **when** I saw her.*

Zaimki względne **who**, **which** lub **that** można pominąć, jeżeli następuje po nich zaimek osobowy lub rzeczownik:

*This is the note (**which/that**) **I** found yesterday.*

*Brad Pitt is the actor (**who/that**) **she** likes best.*

Zaimka względnego nie można pominąć, jeśli nie następuje po nim zaimek osobowy lub rzeczownik:

*A doctor is a person **who** treats people.*

*I'll take him to the cinema **which** has the biggest screen.*

NON-DEFINING RELATIVE CLAUSES • ZDANIA PRZYDAWKOWE NIEDEFINIUJĄCE

- dostarczają informacji, bez których zdanie główne zachowałoby sens, bądź stanowią komentarz do pierwszej części zdania:

*My friend Mike, **who is getting married in July**, lives in Scotland.*

*She was rude and arrogant, **which I didn't like at all**.*

- są oddzielone przecinkami od zdania niosącego główną informację,

- rozpoczynają się od tych samych zaimków względnych, co zdania przydawkowe definiujące (z wyjątkiem **that**):

*John Smith, **whose** father works with my mother, is a very nice boy.*

*My black coat, **which** I bought last winter, is too small for me.*

- nigdy nie opuszczamy w nich zaimków względnych:

*Cracow, **where** they went on holiday, is much bigger than Zakopane.*

*In 1985, **when** my parents got married, the summer was exceptionally hot.*

1 Wybierz odpowiedzi, które poprawnie uzupełniają zdania.

- 1 I passed all my exams, _____ made my parents very happy.
A that   **B** what   **C** which
- 2 Barcelona is the city _____ the Olympic Games were held in 1992.
A that   **B** where   **C** which
- 3 My sister Kate, _____ studies English, has an Irish boyfriend.
A that   **B** whose   **C** who
- 4 The play _____ we missed turned out to be very successful.
A which   **B** who   **C** what
- 5 I've lost my car keys, _____ is a real nuisance.
A which   **B** what   **C** that
- 6 A sibling is a person _____ you share a parent with.
A whose   **B** who   **C** which
- 7 Do you remember the times _____ we built snowmen on cold winter days?
A where   **B** when   **C** that

2 Uzupełnij zdania zaimkami względnymi **which**, **what**, **who**, **whose**, **where** lub **when**.

- 1 I don't like Mrs Sanders, _____ teaches Maths in our school.
- 2 I love the dress _____ you bought in France.
- 3 Winchester, _____ we met, has a very beautiful cathedral.
- 4 The boy _____ dog went missing couldn't stop crying.
- 5 Easter Sunday is a time _____ many people go to church.
- 6 Do you know the girl _____ is dancing with Mark?
- 7 Bournemouth, _____ attracts many tourists in the summer, is very close to Poole.
- 8 He walked me home after the party, _____ was very kind of him.
- 9 Mr Smith is the man _____ teaches us English.
- 10 That's the boy _____ brother is a famous musician.

PISANIE

PODZIĘKOWANIA (E-MAIL)

Zadanie maturalne 1

W czasie wakacji mieszkałeś/mieszkałaś u przyjaciół za granicą. Po powrocie do domu piszesz do nich e-mail.

- Podziękuj przyjaciółom za gościnność i podkreśl, jak dobrze się u nich czułeś/czułaś.
- Opisz podróż powrotną.
- Poproś o przesyłanie zdjęć z twojego pobytu.
- Zaproś przyjaciół do Polski i zaproponuj, aby zatrzymali się u ciebie.

Rozwiń swoją wypowiedź w każdym z czterech podpunktów. Długość tekstu powinna wynosić od 80 do 130 słów, nie licząc zdań, które są podane.

To: Nicky

Subject: Thank you!

Dear Nicky & Family,

I've just arrived home!

I'd like to thank you very much for the great time I had staying with you. It was so kind of you to invite me and I enjoyed myself so much. Thank you for making me feel at home, I really appreciate it!

My flight home was OK; I had a window seat and there were no screaming babies. And all the souvenirs in my luggage arrived safely!

Could you please send me some of the photos you took during my stay? I'd like to show my friends what we did and what a good time I had.

I'd like to invite you to come to Poland some time. You could stay with us. Would you like to come? Perhaps next summer, or during the Christmas break?

Thank you again for a lovely time!

Yours,

XYZ

PRZYDATNE ZWROTY

strona 24

Podziękowania

I just wanted to say thank you.

I'd ¹ _____ very much for (the great time I had staying with you).

² _____ (so much) for (making me feel at home).

Many thanks for your (farewell present).

It was ³ _____ to (invite me).

I really ⁴ _____ it.

I appreciate your help.

I am really grateful for (everything you've done for me). Thanks for everything.

Thank you ⁵ _____ for (a lovely time).

1 Przeczytaj zadanie maturalne 1 i modelową wypowiedź ucznia. Odpowiedz na pytania.

- 1 How did the guest feel at the friends' home?
- 2 How did the writer travel back home?
- 3 Why is he/she asking for photos?
- 4 When is he/she suggesting the friends could come to Poland?

2 Uzupełnij listę przydatnych zwrotów wyrazami z modelowej wypowiedzi.

3 Ułóż rozsypane wyrazy tak, aby utworzyły zdania.

1 look after / It / of you / was / to / very kind / me

2 kindness / appreciate / your / I

3 grateful / help / really / for / I'm / your

4 thank / you / taking me / to / I'd like / for / on the trip

4 Uzupełnij drugie zdanie w każdej parze podobnie jak w przykładzie, używając formy czasownika z -ing.

1 Thank you for your visit.

Thank you for visiting us.

2 Thank you for the invitation.

Thank you for me.

3 Thank you for the photos you sent me.

Thank you for sending the photos.

4 Thank you for your help.

Thank you for helping me.

5 Thank you for your patience.

Thank you for being so patient with me.

5 Wykonaj zadanie maturalne 2.

Zadanie maturalne 2

W czasie wakacji razem z kolegą/koleżanką z Anglii i jego/jej rodziną wybrałeś/wybierałaś się na wycieczkę po Walii. Po powrocie piszesz do nich e-mail.

- Podziękuj za mile spędzony czas i opiekę.
- Opisz, jak spędziłeś/spędziłaś resztę wakacji.
- Poproś o przesyłanie informacji o miejscu, w którym nocowaliście, aby móc polecić je znajomym.
- Zaproś kolegę/koleżankę do wspólnej podróży po Polsce.

Rozwiń swoją wypowiedź w każdym z czterech podpunktów. Długość tekstu powinna wynosić od 80 do 130 słów, nie licząc zdań, które są podane.

Dear Mr and Mrs Wood and Jamie,
I'm back home with happy memories.

Hoping to see you soon!
All the best,
XYZ

ZAPAMIĘTAJ WIĘCEJ

- 1 Podkreśl w Banku słów nazwy wszystkich środków transportu, którymi podróżowałeś/podróżowałaś.
- 2 Używając wyrazów i zwrotów z Banku słów, podaj kolejne etapy podróży lotniczej. Zaczni od: You book a flight. Then ...
- 3 Odpowiedz na pytania, korzystając z Banku słów.

1 If you are in a **sleeping car**, you are travelling by

- A road
B rail
C sea

2 What verb completes all four collocations?

- on foot
camping
on holiday
for a ride

3 Which of these do you have to **put up**?

- A a caravan
B a campsite
C a tent

4 Which means of transport may have a **flat tyre**?

- A a boat
B a car
C a train

5 What word completes all three collocations?

- lights
congestion
jam

4 **[MP3.135]** Posłuchaj wyrazów i zwrotów w języku polskim i zapisz ich odpowiedniki w języku angielskim. Sprawdź ich pisownię w Banku słów.

- 1 _____ 4 _____
2 _____ 5 _____
3 _____ 6 _____

Wskazówka

Przypomnij sobie swoje ostatnie wakacje. Używając wyrazów i zwrotów z Banku słów, opisz, jak dojechałeś/dojechałaś na miejsce, gdzie mieszkales/mieszkałaś (np. namiot, hotel) oraz jak spędzałeś/spedzałaś tam czas.

[MP3.136] ŚRODKI TRANSPORTU

bicycle/bike (n) /'ba:sɪkəl, bairk/ rower
boat (n) /bə:t/ łódź
bus (n) /bʌs/ autobus
coach (n) /kəʊtʃ/ autokar
double decker bus (n) /dʌbəl ,de:kə 'bʌs/ autobus piętrowy
ferry (n) /'feri/ prom
lorry (BrE)/truck (AmE) (n) /'lori, træk/ ciężarówka
means of transport (n) /mi:nz əv 'trænsپt/ środek transportu
minibus (n) /'mɪnɪbʌs/ mikrobus
motorbike/motorcycle (n) /'məutəbaɪk, 'məutəsəkəl/ motocykl
plane (n) /pleɪn/ samolot
taxi/cab (n) /'tæksi, kæb/ taksówka
train (n) /treɪn/ pociąg
underground (BrE)/subway (AmE) (n) /'ʌndəgraʊnd, 'sʌbweɪ/ metro
van (n) /væn/ furgonetka
yacht (n) /jɔ:t/ jachta

[MP3.137] PODRÓŻOWANIE

POJĘCIA OGÓLNE

arrival (n) /ə'rɑ:vəl/ przyłot, przybycie
backpack/rucksack (n) /'bækpæk, 'rʌksæk/ plecak
baggage/luggage (n) /'bæɡɪdʒ/ 'lʌɡɪdʒ/ bagaż
business trip (n) /'bɪznɛs trɪp/ podróz służbową, delegacja
cancellation (n) /kænsə'læʃn/ odwołanie (np. lotu)
commuter (n) /'kə'mju:tə/ osoba, która codziennie dojeżdża do pracy
delay (n) /dɪ'leɪ/ opóźnienie
delayed (adj) /dɪ'leɪd/ opóźniony
departure (n) /dɪ'pa:tʃə/ odlot, odjazd
destination (n) /destɪ'nɛʃn/ docelowy punkt podrózy
expedition (n) /eksp'rediʃn/ ekspedycja
explorer (n) /ɪk'splɔ:bərə/ badacz, podróżnik
excursion (n) /ɪk'skɜ:ʒn/ wycieczka
fare (n) /feə/ opłata za przejazd, cena biletu
journey/trip (n) /'dʒɜ:nɪ, trɪp/ podróż
left luggage office (n) /lef't lʌɡɪdʒ ,ɒfɪs/ przechowalnia bagażu
luggage trolley (n) /'lʌɡɪdʒ ,trɔ:li/ wózek bagażowy
on board /ɒn 'bɔ:d/ na pokładzie
pass (n) /pa:s/ bilet upoważniający do wielokrotnego przejazdu
passenger (n) /'pæsɪndʒə/ pasażer
suitcase (n) /su:tkeɪs/ walizka
ticket (n) /'tɪkɪt/ bilet
first class ~ /fɜ:st klɑ:s/ 'trɪkɪt/ bilet pierwszej klasy
monthly ~ /'mʌnθli/ 'trɪkɪt/ bilet miesięczny

return ~ /rɪ'tɜ:n, trɪkɪt/ bilet powrotny

second class ~ /'sekənd klɑ:s/ 'trɪkɪt/ bilet drugiej klasy
single ~ /'sɪŋgl, trɪkɪt/ bilet w jedną stronę

ticket office (n) /'tɪkɪt ,ɒfɪs/ kasja biletowa

timetable (BrE)/schedule

(AmE) (n) /'tɑ:mterbəl, 'skedjul/ rozkład jazdy

travelling companion (n)

/,trævəlɪŋ kæm'pæniən/ towarzysz podróży

urban transport (n) /'ɜ:bən 'trænsپt/ komunikacja miejska

CZASOWNIKI

accelerate (v) /ə'celerēt/ przyspieszać

arrive (v) /ə'rav/ przybywać, przybywać

board (v) /bɔ:d/ wchodzić na pokład

book (v) /bu:k/ rezerwować

brake (v) /breɪk/ hamować

catch (v) /kæt/ złapać, zdążyć na

change (v) /'feindʒ/ przesiadać się

commute (v) /kə'mju:t/ dojeżdzać do pracy

depart (v) /dr'pa:t/ odlatywać, odjeżdżać

drive (v) /draɪv/ prowadzić samochód

fine (v) /faɪn/ ukarać mandatem

hitchhike (v) /hɪtjhɪk/ podróżować autostopem

land (v) /lænd/ lądować

miss (v) /mɪs/ spóźnić się na

overtake (v) /ə've:tərk/ wyprzedzać

sail (v) /seɪl/ płynąć, żeglować

steer (v) /sti:r/ kierować, sterować

travel (v) /'trævəl/ podróżować, jeździć

ZWROTY

arrive at the station przybyć na stację

arrive in New York przybyć do Nowego Jorku

ask the way zapytać o drogę

be on one's way być w drodze

be/get stuck in a traffic jam utknąć w korku

board a ferry wchodzić na pokład promu

board a plane wchodzić na pokład samolotu

board a ship/a boat wchodzić na pokład statku/łodzi

book a flight rezerwować lot

book a room rezerwować pokój

book a seat rezerwować miejsce

book a ticket rezerwować bilet

book online rezerwować przez Internet

break down popsuć się (w pojazdzie)

catch a bus złapać autobus

catch a flight złapać lot

change gears zmieniać bieg

check in przejść odprawę biletowo-bagażową

cross a continent przeprawić się przez kontynent

depart from odjeżdżać, odlatywać z

fasten one's seat belts zapiąć pasy bezpieczeństwa

fill up (the tank) napełnić (bak)

find one's way odnaleźć drogę

get into a car/taxi wsiąść do samochodu/taksówki

get lost zgubić się

get off a bus/train wysiądać z autobusu/pociągu

get on a bus/train wsiąść do autobusu/pociągu

get out of a car/taxi wysiądać z samochodu/taksówki

give sb a lift podwieźć kogoś

give way ustąpić pierwszeństwa

go by bus pojechać autobusem

go by car pojechać samochodem

go by train pojechać pociągiem

go fast jechać szybko

go on foot/walk pójść piechotą

Have a safe journey/trip! Bezpiecznej podrózy!

have priority mieć pierwszeństwo

make a reservation zrobić rezerwację

meet sb at the airport wyjść po kogoś na lotnisko

miss one's flight/plane spóźnić się na samolot

reach the speed of 200 km per hour osiągać prędkość 200 km/h

run out of petrol nie mieć już benzyny

see sb off odprowadzać kogoś

set off/set out wyruszać

show sb the way wskazywać komuś drogę

start a car uruchomić samochód

take a plane polecić samolotem

take a train pojechać pociągiem

take off startować (o samolocie)

travel by air/by plane podróżować samolotem

travel by rail/by train podróżować koleją

travel by road podróżować samochodem

travel by sea/by boat podróżować statkiem

[MP3.138] PODRÓŻ KOLEJĄ

compartment (n)

/kəm'pa:tment/ przedział

dining car (n) /'dɪnɪŋ ka:/ wagon restauracyjny

monorail (n) /mənə'reɪl/ kolej jednoszynowa

platform (n) /'plætfɔ:m/ peron

rail travel (n) /reɪl ,trævl/ podróżowanie koleją

